

However **אבל ממזר צווח וחלל שותק פסול -**
if the **ממזר protests and the חלל remains silent**, he is **disqualified**.

OVERVIEW

The statement of רשב"א consists of three parts; A. כל שננטמע בה ספק חלל; which (seemingly) teaches the היתר (through צוויחה) of a שננטמע.¹ B. מכירין ישראל. C. ואין מכירין חללין שביניהם.² ממזר ושותק היתר; which teaches the שביניהם; which teaches the פסול of a חלל ושותק.³ The גמרא however claims an additional ruling that a ממזר וצווח is פסול. The difficulty that תוספות will discuss is, from where does רבי יוחנן derive that ממזר צווח is פסול?!

asks: תוספות

ואם תאמר ממזר צווח מנא ליה דפסול רבי שמעון בן אלעזר⁴ -

And if you will say; how does ר' יוחנן know that רשב"א disqualifies a צווח?

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק מדקתני במלתיה איזוהי עיסה כל שננטמע בה ספק חלל⁵ -

And the ר"י says that ר' יוחנן derived that רשב"א maintains that a צווח is פסול, from the fact that he mentioned in his statement; 'what is an עיסה, anything in which a ספק חלל was intermingled'; this phrase is superfluous –

דלא הוה ליה למימר אלא מכירין ישראל ממזרים שביניהם ואין מכירין חללין שביניהם -

He should have only stated; 'the Jews recognize the ממזרים among them, but they do not recognize the חללים among them, without mentioning ספק חלל –
דמינה שמעינן בחלל צווח⁶ דכשר⁷ -

חלל **we derived that a מכירין וכו' ואין מכירין חללין שביניהם** Since from this phrase of **כשר** is צווח. There is seemingly no point in adding ספק חלל בה שננטמע. Therefore, איזוהי עיסה כל שננטמע בה ספק חלל. ר"י concludes that the reason that רשב"א mentions חלל ספק, is to teach us,

¹ It cannot mean a היתר for a חלל שותק, for according to the רשב"א חלל שותק is פסול.

² There is no need for him to be צווח since מכירין ישראל ממזרים שביניהם; therefore everyone knows that he is not a ממזר.

³ He is reluctant to be צווח. He would rather be שותק, since מכירין חללין שביניהם, it is 'safer' to be silent than to protest. If he protests they may verify that he is indeed פסול (see following מסתייה).

⁴ From the statement of רשב"א we may only derive that ממזר שותק וחלל צווח are כשר, while חלל שותק is פסול, but (seemingly) not that ממזר צווח is פסול. In fact it seems incongruent that ממזר שותק is כשר and ממזר צווח is פסול.

⁵ The interpretation of this phrase [according to תוספות] is (seemingly) that ספק חלל שננטמע is צוויחה. [According to (ד"ה אי) פרש"י it is discussing an עיסה 'אלמנת' עיסה. See previous (יד, א).]

⁶ The phrase ואין מכירין actually teaches that חלל שותק is פסול. We derive from it that חלל צווח is פסול.

⁷ A חלל שותק is פסול as the גמרא states, since he is afraid that if he will be צווח, they will investigate and find that he is really פסול. If he is however צווח there is no reason to assume that he is חלל, therefore he is כשר.

that this היתר of צוויחה applies only to a ספק חלל and not to a ספק ממזר. The ספק ממזר is not permitted through צוויחה; only through שתיקה.

איזוהי וכו' ספק חלל will now prove that there is no point in mentioning ספק חלל for its own sake, unless the intention is that we infer from it that a ממזר צווח is פסול.

כי היכי דלא הוצרך להשמיענו כל שנשמע בה ספק ממזר -

Just as it was unnecessary to teach us that an עיסה is כשרה if a ספק ממזר was intermingled in it. (ספק חלל could have seemingly also stated (in addition to stating שתיקה) that a ספק ממזר is כשר by שתיקה. He chose not to do so since there is no point in mentioning the היתר of a ספק ממזר, for it is derived from שביניהם ממזרים ישראל מכירין. Similarly there is no point in mentioning the היתר of a חלל וצווח since it is inferred from the statement ואין מכירין חללים. Therefore -⁸ שביניהם.

אלא ודאי אתא למידק דחלל צווח דוקא כשר הא ממזר צווח פסול:

It is certain that the only reason the phrase ספק חלל was mentioned is in order that we infer from it that only a חלל צווח is כשר, however a ממזר צווח is פסול.

SUMMARY

We derive that ממזר וצווח is פסול from the extra phrase of ספק חלל. Only a חלל is כשר, but not a ממזר. ספק ממזר is פסול, but not a חלל.

THINKING IT OVER

1. 'proves' that the phrase ספק חלל is extra, from the fact that there is no similar phrase of ספק ממזר. There seems to be a difference, however. By a ממזר, the phrase שביניהם ממזרים ישראל מכירין teaches us overtly that a ממזר is כשר; therefore there is no need for an additional phrase. However the phrase ואין מכירין חללים teaches us that a חלל וצווח is כשר. A חלל וצווח is (merely) inferred from this statement. Therefore perhaps רשב"א wanted to state it (more) clearly.

2. If רשב"א maintains that a ממזר צווח is פסול, why does he teach it through an inference from a superfluous phrase; when he could have taught it to us directly (with a necessary phrase), as he taught the other rulings?!

⁸ See 'Thinking it over' # 1.

⁹ See footnote # 8.